

STOKRAT VEČJA RADOST BIVANJA

DRAGO K. OCVIRK

Ne mine dan, ko ne bi mediji poročali, kako je s papežem, z njegovim zdravjem. Papež sam je v nedeljo z velikim naporom podelil blagoslov z okna bolnišnice Gemelli in hropeče, komajda razumljivo povedal: „Tudi v takem stanju, sredi med drugimi bolniki, ki jim iskreno želim čimprejnjše ozdravljenje, me vedno služim Cerкви in vsemu človeštvu.“ Presenetljiva trditev za naš čas, ko se z jumbo plakatov ob cesti in iz elektronskih medijev smehljajo brhka dekleta in napenjajo mišice atletski mladeniči; oboji model, zgled in imperativ, kakšen mora biti sodoben človek, ženska ali moški, da bi bil(a) „in“, ne pa „out“. V našem svetu takih manekensko-atletsko-mladostniških splošno in edino veljavnih meril veljajo za zmazke že ljudje, ki so nekoliko preširoki ali preozki, prenizki ali previsoki. Vsem drugim pa se (nezavedno) odreka kar človečnost sama, kajti starejši, bolni, invalidni - skratka vsi, ki odstopajo od meril idealnega človeka, se pravi mladostnika - so vse bolj odrinjani na rob, pahnjani v anonimnost, zaprti v geta. Bolj kakor za kakšno zlobo ali hudobijo gre v tem početju za nekakšno neartikularno, razpršeno estetsko občutje, za dober okus, ki želi preprečiti, da ne bi kakšni „čudni individuumi“ kvarili splošnega vtisa, mladeničkostnega videza našega življenja in energije polne zahodne civilizacije.

Ko se je Woytila v prvem obdobju papeževanja odločno zavzemal za svobodo ljudstev na rdeči strani železne zavese in za socialno pravičnost v nerazvitem svetu, je pogosto ponovil, da je glas tistih, ki so brez glasu. Sedaj ko je sam skoraj brez glasu, je vse njegovo izmučeno telo glasnik bolnih in ostarelih, invalidov in kakor koli trpečih v civilizaciji, ki malikuje mladostnost, kot da bi bila vsa človečnost. Takšen, kakšen je, hoče papež s svojo navzočnostjo v javnosti pričevati za dostojanstvo in tako krhkega, nemočnega in nebogljenega človeka. To pričevanje je zanj služenje Cerкви, da ne bi nikoli pozabila, kako se njen Učitelj Jezus Kristus sklanja k vsem, ki jim ljudje odrekajo človečnost; ima pa to pričevanje tudi za služenje človeštvu, ker ga z njim spominja na to, kako se človečnost in človečnost ustvarjata in preverjata prav v skrbi in negi najbolj krhkih, ranjenih ...

Da bi nekoliko predramil zahodno civilizacijo iz kulta mladostništva in spomnil na vse izključene, je Janez Pavel II. pred trinajstimi leti uvedel svetovni dan bolnikov. Ta se obhaja na 11. februarja, ko Cerkev praznuje god lurske Matere božje. Lurd, kraj Marijinih prikazovanj, je namreč že dobrih 140 let kraj molitve, moči in upanja za milijone bolnih z vsega sveta. Osrednja proslava Svetovnega dne bolnikov je vsako leto na drugi celini - letos je na vrsti Afrika. Zato posveti papež večji del letonje poslanice bolnikom z aidsom ter razvejanemu boju proti tej bolezni in njenim človeškim in družbenim posledicam. „Vsi ljudje morajo čutiti, da so vključeni v boj zoper aids. Državni voditelji in civilne oblasti morajo glede tega nuditi državljanom jasne in pravilne informacije ter zagotavljati dovolj sredstev za vzgojo mladih in skrb za zdravje. Opogumljam mednarodne

organizme, da na tem področju pospešujejo pobude, ki jih navdihujeta modrost in solidarnost ter da nenehno stremijo k zaščiti človeškega dostojanstva in obrambi nedotakljive pravice do življenja.“

Ta dan izkoristi tudi, da opozori, kako je poleg vsakršne oskrbe bolnikov potrebna tudi duhovna in verska oskrba, a je prav ta marsikje po svetu odrinjena ali zanemarjena. Papež se dvigne proti temu in poudari pomen vere v preizkušnjah, ki jih prinaša bolezen. „Ravno med boleznijo se najbolj pereče pokaže potreba po primernih odgovorih na zadnja vprašanja o človekovem življenju - vprašanja o smislu bolečine, trpljenja in celo smrti. Smrt se ne dojeva samo kot neznanka, s katero se je težko soočiti, ampak kot skrivnostno dogajanje, v katerem sam Kristus prevzema nase naša življenja in jih odpira v novo in dokončno rojstvo za življenje, ki ne bo nikoli več minilo.“ Ozkosrčni pogled na bolnega, ostarelega, invalida idr. je povezan z materialistično ideologijo. Ta se politično izraža kot sekularizem ali laicizem v izločanju duhovnih razsežnosti bivanja iz javnih ustanov, kot so domovi starostnikov in ljudi s posebnimi potrebami, bolnišnice in druge podobne ustanove.

V zvezi s tem je potrebno povedati, da pri nas zaradi totalitarnega režima prej in sedaj zaradi ideologije mladostništva vedno ni v teh ustanovah celostno in zadovoljivo poskrbljeno za oskrbovance, čeprav imajo do tega vso pravico. Do teh ljudi sta bila politika in država doslej hudo mačehovski, kot da jih ne bi imeli za vredne celostne oskrbe. Medtem ko je npr. leva oblast morala skladno s predpisi NATA urediti pastoralo vojakov, je bila ves čas gluha za prošnje, naj vendarle pravno-formalno uredi tudi duhovno oskrbo v javnih ustanovah zdravstvenega in socialnega značaja. Zaradi tega je Slovenija daleč od evropskega povprečja na tem področju. V Evropi je en duhovnik ali pastoralni asistent na 150 do 300 bolnikov, pri nas pa na primer v ljubljanskem Kliničnem centru skupaj z Onkološkim institutom skrbita le dva duhovnika za več kot 2000 bolnikov ... Brez statusa in pravičnega plačila, se razume! Še dobro, da zdravstveno osebje v večini primerov čuti z bolniki in jim na njihovo željo omogoči obisk duhovnika.

Gotovo, država mora storiti svoje za bolnike, starostnike, ljudi s posebnimi potrebami ipd. Toda onstran teh nujnih institucionalnih okvirov ne more nič nadomestiti človečnosti, občutljivosti in pozornosti slehernika. V Prijatelju, verskem listu za ljudi s posebnimi potrebami in njihovih prijateljev, je J. Ahčin zapisala: „Zdravnik flavtistke Irene Grafenauer je tudi pianist. Prosil jo je, če bi skupaj igrala bolnikom. Tako je Irena Grafenauer kot bolnica z levkemijo ob spremljavi pianista - zdravnika — v adventnem času dvakrat igrala v bolniški kapeli v Nemčiji. Prek videa so koncert prenašali bolnikom v zadnjem tadiju levkemije. Ne samo flavta, flavtistka Irena Grafenauer je tista, ki prinaša bolnikom upanje z besedami: 'Če si bolnik, je radost bivanja stokrat večja. Če pa se kot bolnik in glasbenik razdajam drugim, potem se ti življenje podaljšuje v večnost.'“

Stokrat.

Problemi z Avstrijo

Ni prvič, da se med Avstrijo in Slovenijo pojavijo državniški zapleti, ki so povezani s slovensko manjšino na Koronkem. Vendar je to pot primer izreden, ker zadeva sam vrh avstrijske vlade. Predsednik avstrijskega parlamenta Andreas Khol je namreč minuli teden po poročanju časnika Delo v pogovoru s skupino slovenskih poslancev dejal, da Avstrijska državna pogodba (ADP) ni pogodba med Avstrijo in Slovenijo in da pogovora o slovenski manjšini ni mogoče voditi na pravni podlagi ADP.

Izjava je naletela na najrazličnejše odmeve. A ne samo v Sloveniji temveč tudi v Avstriji sami. „Slovenija je pravna naslednica sopolidske Avstrijske državne pogodbe Jugoslavije in ima zato do slovenske manjšine dolžnost, da zahteva izpolnitev manjšinskih pravic, ki jih določa 7. člen,“ je pričar Center avstrijskih narodnosti (CAN), združenje vseh priznanih avtohtonih narodnih manjšin v Avstriji. S tem se je združenje odzvalo na po njegovem mnenju „neodgovorne“ izjave predsednika avstrijskega parlamenta Andreasa Khola za Delo.

Izjave Kohla, da „Slovenija ni partnerica Avstrijske državne pogodbe“ in da „ne razpravljamo več na podlagi pogodb, ki so bile sklenjene v času hladne vojne,“ so po ocenah CAN predvsem v letonjem jubilejnem letu ADP „neodgovorne in nesprejemljive ter kažejo, da Avstrija ne vedno ni pripravljena v celoti izpolniti 7. člena državne pogodbe“.

Kot pojasnjuje združenje, predstavlja ADP osnovna načela druge avstrijske republike in je s svojimi določili za zaščito manjšin del mednarodne zaščite človekovih pravic, podobno kot Pariska pogodba za zaščito Južnih Tirolcev. „In ta je od Helsinške sklepne listine ter dokumentov Sveta Evrope, predvsem 1. člena okvirnega sporazuma za zaščito narodnih manjšin, zadeva mednarodne skupnosti,“ je v sporočilu za javnost zapisal CAN s sedežem na Dunaju.

Predsednik avstrijskega parlamenta Khol je glede Slovencev na Koronkem tudi

menil, da Slovenija lahko ravna kot zaščitnica slovenske manjšine v Avstriji, vendar ne na pravni podlagi ADP. S stalničem, da bi morala avstrijska zvezna vlada in parlament popraviti zakon o narodnih manjšinah, katerega del je avstrijsko ustavno sodišče razveljavilo, se Kohl ne strinja. Prav tako je zanikal, da bi bilo protustavno, da na Avstrijskem Koronkem ne stojijo dvojezični napisi, navaja Delo.

Na izjave predsednika avstrijskega parlamenta se je odzval tudi Narodni svet koronkih Slovencev (NSKS). „Če predsednik avstrijskega parlamenta meni, da je Avstrijska državna pogodba nepomembna, in to v jubilejnem letu ADP, potem je to skrajno škandalozno. Prav

tako škandalozna je njegova trditev, da je razsodba ustavnega sodišča glede dvojezičnih napisov izvršena. Nena zadnje je tudi hud udarec za vse tiste koronke Slovence in Slovenke, ki jih je nacistični režim preganjal in ki so se borili za osvoboditev izpod nacističnega jarma,“ je v izjavi poudaril podpredsednik NSKS Rudi Vouk. Ob tem se je vprašal, kako je mogoče ob takih izjavah pričakovati uspešen izid napovedane konference o konsenzu. Od Khola zato pričakuje pojasnilo, ali hoče, da se uresniči 7. člen ADP in razsodbi ustavnega sodišča. „Če tega noče, narodna skupnost ne vidi povoda, zakaj bi na taki konferenci konsenza sploh sodelovala,“ je poudaril Vouk.

Slab italijanski spomin

V Italiji so 10. februarja prvič obeležili dan spomina na fojbe in eksodus italijanskih optantov iz Istre, z Reke in Zadra. Italijanski parlament je namreč 30. marca lani določil 10. februar, dan podpisa Pariske mirovne pogodbe, za uradni dan, ko se v Italiji spominjajo na poboje na narodnostno mešanih območjih na Primorskem, v Istri, na Reki in v Dalmaciji ob koncu druge svetovne vojne in odhoda številnih optantov, pretežno italijanske narodnosti, s tega območja v letih po drugi svetovni vojni.

Glavna slovesnost je bila, ko so položili vence pri t. i. „fojbi“ pri Bazovici pri Trstu, ki je simbol povojnih pobojev, zatem pri obeležjih v spomin na žrtve povojnih pobojev in na padle na griču sv. Justa, na tržarjem Velikem trgu pa je slovesen dvig zastave. V opernem gledališču Giuseppe Verdi je potekalo svetovno srečanje predstavnikov optantov z vseh petih celin sveta. Še pred prvim dnem spomina na fojbe in eksodus je veliko prahu dvignil sporni italijanski film Srce v breznu, ki Slovence prikazuje kot genocidni narod, Italijane pa kot nedolžne žrtve.

Odziv slovenske javnosti na sporni italijanski film Srce v breznu, ki ga je italijanska televizija prikazala, je izrazil ogorčenje in skrb zaradi „posledic, ki jih bo takšno spreobračanje zgodovinskih dejstev imelo na italijansko razumevanje lastne zgodovine ter posledično na odnose med narodoma“, so zapisali v sporočilu za javnost.

Ministrstvo za zunanje zadeve je ob zadnjih dogodkih, ki ob italijanskem dnevu spomina na fojbe in eksodus vznemirjajo slovensko in italijansko javnost, ponovilo, da so odnosi med Slovenijo in Italijo dobri, čeprav je ne vedno veliko možnosti za izboljšave. „Neki film ne more biti osnova za razpravo o slovensko-italijanskih odnosih. Osnova je lahko skupna ocena preteklosti, ki so jo v poročilu z naslovom Slovensko-italijanski odnosi 1880-1956 napisali slovenski in italijanski zgodovinarji in drugi avtorji,“ poudarja ministrstvo, ki je ob tem v sporočilu za javnost ne izrazilo prepričanje, „da našega pogleda na zgodovino ne morejo zmotiti ali celo spremeniti posamezni medijski dogodki v sosednji Italiji ali pri nas, pa naj bodo ne tako burni“.

Film in spominske proslave so seveda poudarjale prizadetost Italijanov, o fanišičnih zločinah nad Slovenci na Primorskem za dobe stare Jugoslavije in o okupaciji leta 1941, ki je končno pripeljala do dogodkov po drugi svetovni vojni, pa ni bila izrečena niti beseda.

GLEJ...

KOČEVSKI ROG SKOZI ČAS	2	SPOMIN NA SLIKARJA UROŠA ŽITNIKA	3
MAJOR BARRE IN NJEGOVO REŠEVANJE BEGUNCEV	3	100 LET SLOVENSKEGA FILMA	6

Kočevski Rog skozi čas

Ime samo nas takoj popelje v tragične dni po bojeh po revoluciji. A kočevska dežela ima zanimivo zgodovino, ki nam jo vsaj v glavnih orisih prikaže sledeči članek.

Kočevski rog je kranjska planota, ki leži med Novomenko kotlino, Kočevskim poljem, Suho Krajino in Belo Krajino. Najvišji vrh izrazitega grebena na tej planoti, ki leži v dinarski smeri (SZ — JV) je Veliki Rog (1100 m), na njenem obrobju pa jo omejujejo vrhovi Mirna Gora (1048 m), Goče (1029 m) in Debeli vrh (864 m). Planota je nagiban, brezvoden kranjski svet z množico značilnih kranjskih pojavov: doline, vrtače, podzemne jame, jame ledenice, itd. Od Kočevskega polja loči Kočevski Rog območje Kočevske male gore (njem rob je pri grobišču pod Krenom).

Ime so Kočevskemu Rogu dali Kočevski Nemci — Kočevjarji, ki so ga delno poselili v 16. stoletju in začasno osnovali 25. vasi. Naselja so nastala tam, kjer je na tej planoti apnena podlaga zamenjana z dolomitom ali laporjem in so naseljniki našli za življenje potrebne vodne izvire. Dolgo časa so ta naselja ležala sredi pragozdov, ki so jih skrčili le v obsegu, ki je omogočal nujno preživetje.

Samote sredi pragozdov so naselnikom nudile varnost pred Turki, ki so v tistih časih pogosto pustošili po Kočevski. Po drugi strani pa si je marsikateri kmečki sin iz prenaseljenih delov kočevske ustvaril kmetijo. Preživetje so si naseljniki na Kočevskem Rogu olajšali z izdelavo in prodajo suhe robe — predvsem razne

vrste lesenih posod in nečk (= iz velikega kosa mehkega lesa iztesano plitvo korito ovalne oblike, ki je služilo za vejanje, čiščenje žita, pa tudi za zibko, mesenje kruha, itd.).

Leta 1796 je na Dvoru ob Krki začela delovati velika železarna, ki jo je postavil lastnik kočevski grof Auersperg. Za taljenje rude in obdelovanje železa so rabili veliko lesnega oglja (100 m³ lesa za tona železa), ki so ga pridobivali na Kočevskem Rogu. Začelo se je torej izkoriščanje pragozdov, ki se je čez 100 let ne stopnjevalo s postavitvijo velike parne žage na samem grebenu. Lastnik gozdov je že zgodaj spoznal, da je treba za delovanje železarne in žage trajno zagotoviti les, kar je pa možno le z načrtnim gospodarjenjem z gozdovi. Med leti 1848 in 1880 je bila zaključena zemljina odveza in kmetje so postali lastniki svojih posestev. Izvedena je bila razmejitev med posestmi kmetij in veleposestjo, pa tudi rejene pravice kmetov do sekanja gradbenega lesa v gručinskih gozdovih. Vse to je omogočilo izdelavo gozdnogospodarskih načrtov za gozdove Kočevskega Roga v letu 1892. Pomembno je, da je prvi načrtovalec dr. Hufnagel uvedel v gospodarjenje z gozdovi povsem novo metodo gospodarjenja. Namesto sekanja na golo in sadnje smreke, kot je bilo v tistem času v navadi povsod po Evropi, je izdelal svojo metodo sekanja posameznih dreves — prebivalno gospodarjenje. Ta metoda se je kasneje le dopolnjevala z novimi izsledki gozdarske stroke. Zaradi takega, sonaravnega pristopa so se na Kočevskem

Rogu ohranili ne vedno mogočni gozdovi jelke - bukve in v nižjih legah mešani listovci. Pomembna je njihova naravnost, saj je bilo smreke, ki je za Kočevski Rog tuja vrsta, vnešene le malo. Dr. Hufnagel je prepovedal sečnjo v takrat ohranjenih manjših delih pragozdov, ki so se ohranili do danes in so zelo zanimiv delček prvobitne narave, kar je v danšnjem času ne posebej pomembno.

Z izgradnjo gozdnih cest in gozdne železnice, ki je s hlodovino oskrbovala parno žago na Rogu, se je začelo izkoriščanje gozdov Roke planote. Prekinila ga je svetovna gospodarska kriza in kmalu potem druga svetovna vojna. Med vojno je Kočevski Rog zaradi svoje prostranosti in lahko obvladljive nepristopnosti postal središče revolucije pod krinko osvoboditve izpod okupatorja. Povsod po gozdovih so bile razne baze, skladišča, bolnice, tiskarne, itd. Kočevski Roga pa je ne bolj zaznamoval povojni čas, saj ne danes ne vemo, kje so „osvoboditelji“ pobijali in metali v brezna Slovence in druge — odkod so jih vozili in koliko je njihovo število.

Povojni čas, tja do 1950 leta je značilen po velikih sečnjah v gozdovih Kočevskega Roga. Kljub tem prvim nestrokovno izvedenim sečnjam je bilo kasneje ne možno nadaljevati s strokovnim delom in do danes ohraniti naravne gozdove avtohtonih drevnih vrst.

Pričakovati pa je, da bodo ti gozdovi v prihodnje bolj ohranjeni s turizmom, ki je zaenkrat bolj omejen na obisk grobišč in vožnjo preko Kočevskega Roga. Morda so tudi medvedje, volkovi in risi, ki so prisotni v gozdovih, neke vrste čuvarji neokrnjene narave Kočevskega Roga.

inž. Anton Prelesnik - Kočevje

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

STONE MIZERIT

Dogodki se razvijajo z rastočo naglico. Pozna se, da stopamo v volilno leto. Na vladni strani je jasno, da igra glavno vlogo politični projekt predsednika Kirchnerja. Opozicija pa ne najde ne pravega cilja ne skupnega imenovalca.

Zapleteni dolg. Večkrat smo že omenili, da se vladi mudi v zadevi zunanega dolga udi, ker hoče ta (domnevni) uspeh uporabiti kot odločilno orožje v volilni propagandi. Zato se tudi v vladi ne govori o kandidatih, dokler ne bo jasno kako je uspela zamenjava bonov dolga. Ta doslej ni ravno blesteča, a kakor kaže tudi ne bo škandaloznega poraza. Saj celo v krogih Wall Streeta smatrajo, da bo sprejem upnikov presegl 60%, kar bi bilo dokaj dobro, čeprav vlada upa ne na boljše število. Da upnike prepriča, da boljše ponudbe ne bo, je pretekli teden parlament zakonsko prepovedal vladi, da v prihodnje izboljša sedanjo ponudbo zamenjave. Prične se pa tudi že govoriti o dobi „po zamenjavi“, ali „po defaultu“. Predvidevajo močan dotok novih kapitalov in pripravljajo okvirne pogoje, da to ne bi vrglo iz ravnotežja domačega gospodarstva.

Vročja provinca. Medtem ko zvezna vlada ne vedno stoji ob strani volilnih priprav, se v provinci Buenos Aires boj nadaljuje. Spopad med guvernerjem (Felipe Solá) in parlamentom (Duhaldejeva večina) ne najde konca. Medsebojne obtožbe se množijo in postajajo vedno bolj agresivne. V tem vzdušju je težko govoriti o notranjih volitvah in kandidatnih listah. Vendar celotna napetost je v svojstvu tega cilja. Predsednik se navidezno ne vtiča v te sprtije, vendar nestrpno čaka na izid, ker velik del njegovega političnega načrta zavis od rezultata tega spopada. Zadnje dni se je govorilo o namestu zvezne vlade (Kirchnerja), da vsaj polovico kandidatnih mest za državne poslance v provinci zasedejo ljudje iz Kirchnerjevega kroga. A vse je ne v zraku, kakor tudi odločitev, ali bo za senatorko kandidirala predsednikova žena, ali Duhaldejeva.

Trepača prestolnica. Prav tako se stvari zapletajo v prestolnem mestu. Velikopotezni načrti župana Ibarre (in s tem tudi predsednika Kirchnerja) so pogoreli v plesnem lokalu Republica Cromañón. Težave doživlja tudi referendum, ki ga je zamislil Ibarra. Vrhovno mestno sodišče namreč zahteva, da mora za ta izraz ljudske volje s podpisanimi zahtevati nad pol milijona volilnih upravičencev. S tem se bo rok izvedbe referenduma precej zavlekel in časovno približal parlamentarnim volitvam. Mnogi sploh dvo-

mijo, da bo uspelo nabrati zadovoljivo število podpisov. Medtem spomin na grozo požara pada v pozabo, kar tudi koristi županu, katerega napor je bolj usmerjen v lastno politično preživetje kot pa v resno delo za boljše življenje v prestolnem mestu.

Zanimiv povratnik. Te dni se je znova mudil v državi bivši predsednik Menem. Mož je odločen, da se vrne v politično arena in ima dolgoročne načrte. Zaenkrat je napovedal, da bo kandidiral za senatorja v zastopstvu rodne province La Rioja. To je tudi korak spretnih političnih manevrov. Dejansko tega ne bi potreboval. Na zadnjih volitvah je bil izvoljen kot nadomestni senator. Le namignil naj bi, in naslovna senatorka bi takoj odstopila in Menem zavzel njeno mesto. A on se hoče pokazati kot ponovno zmogovit politik. Zato tudi zvezna vlada na vse kriplje posega in pritiska v tej provinci, da bi preprečila Menemovo zmago. Povezuje njegove bivše pristane v opozicijsko fronto, ki naj bi zajezila Menemov povratek v vrh argentinske politike. Menem pa s svoje strani sklepa nove dogovore, predvsem z sanluskima veljakoma, bratoma Rodriguez Saá, ki se tudi čutita izključena iz dananjega argentinskega olimpa.

Meglene privatizacije. Polemike tečejo tudi med vlado in podjetji privatiziranih javnih storitev. Sem sodi v prvi vrsti družba, ki ima na skrbi vodo in sanitarne odvode v prestolnici in velikem Buenos Airesu. Družba Aguas Argentinas zahteva zvišanje tarif, vlada pa ji to zanika in zahteva, naj družba najprej izvede investicije, kot je bilo predvideno v prvotni pogodbi. Primer je zanimiv, ker kaže v drugi luči, kako je Menemova vlada izvajala, in kako (ne)nadzirala privatizacije. Pisec teh vrstic se ne spomni, da so vsi uporabniki plačevali „dodatek“, ki ga je (naj bi ga?) podjetje uporabljalo za izgradnjo novih del. To pomeni, da smo v investicijski fond prispevali vsi, dobiček je pa grobo pobiralo podjetje. Ne moremo se strinjati z vsemi Kirchnerjevimi ukrepi, ne manj z načinom, s katerim vodi pogajanja. A nekaj trdnosti je bilo potrebno na tem kaotičnem odru. Po drugi strani pa imamo primer pomne. Potem, ko je vlada odvzela upravo pomne privatnemu podjetju, je že dvakrat z dekretom določila rok za ponovno privatizacijo in tudi dvakrat požrla besedo. Sedaj trdijo, da nove privatizacije zaenkrat ne bo, ker je državna uprava uspešna. Pomni primer je nov korak v nekakni ofenzivi, ki poddržavlja vrsto ključnih področij.

VTISI IZ SLOVENIJE

Mi se držimo trdno!

(Od našega dopisnika v Sloveniji)

Tako je odgovarjal prijatelj Marijan na vprašanje, kdaj se bo oženil. Držal se je res trdno, a končno je popustil.

Tudi sam sem se držal trdno, ko sem gledal, kako zaradi viroz okoli mene cepajo prijatelji, znanci, ali člani lastne družine. Si mislite, da so zaprli celjsko bolnišnico, ker je bila nevarnost okužbe v njej tako močna? Ali da so v marioborski porodnišnici očkom odsvetovali obisk lastnih otročičev in njenih mamic, če niso sami povsem zdravi?

Letos je ne posebej zaznati silovit napad prehladov, grip, viroz in drugih podobnih sovražnikov človekovega zdravja. Ne samo po številu, ampak tudi po učinkovitosti napada, ki zmelje v prah — kot Atilova vojska — ne tako v okoliščinah zakopane imunske sisteme. Človeka stisne v grlu, v dihalih, in obleži nemočen in brez volje.

Potem se premetava po postelji in si slabe volje, ker si za tisti konec tedna in ne za državni praznik imel namen smučati, obiskati prijatelje, skočiti v toplice, ali pa le doma urediti svoje

zapiske, pripraviti nekaj učnih ur za naprej, ali karkoli. Tako pa nisi za nobeno rabo, v tem času ni nič iz tebe, nobene pametne ideje (tudi onih drugih ne).

Prehlad se sam pozdravi v sedmih dneh, če greš k zdravniku pa v enem tednu — so včasih pravili. Kar se terminov tiče, to ne drži. Če nisi cela dva tedna v tem neprijetnem položaju, ko nisi za nobeno rabo, se zelo rado zgodi, da te naknadno prime ne pljučnica — pa si ves mesec na bolniški!

Pri zdravniku se boriš srečal z mnogimi sotrpini, ki bodo smrkali, karkoli ali v sebo ležeči sključeni čakali, da jih bo preobremenjeni zdravnik končno sprejel, jim na hitro napisal nalogo za laboratorij, kjer bodo dognali, če je vsega kriva bakterija ali virus. Če je bakterija, bo predpisal (o, čudo!) kak antibiotik, če virus, pa dvakrat P: postelja in paracetamol.

Če si bolnik privoščil samozdravljenje, bodo prišli na dan vsemogoči čajčki iz domače trevniške lekarne. Neverjetno koliko tega znanja je v ljudski tradiciji. Velemestni meščan se bo nekako pomilovalno spomnil kake doñe Marije v cordobskih planinah in njene peperine. Tu se pa

Rojstno hišo Franceta Prešerna v Vrbi bo ministrstvo za kulturo po izteku upravljalvske pogodbe z Gornjesavskim muzejem ob koncu lanskega leta v začasno upravljanje zaupalo Gorenjskemu muzeju iz Kranja. Ta bo upravljanje vodil do konca junija.

V tem času naj bi ministrstvo iz prejetih prijav na javni razpis, ki se je izteklo konec decembra, za petletno obdobje izbralo novega zakupnika tako Prešernove rojstne hiše kot tudi rojstne hiše pisatelja Frana Saleškega Finžgarja v Doslavčah. Tudi slednjo bo dotlej vodil Gorenjski muzej, ki je sicer pripravljen prevzeti upravljanje obeh hiš tudi za daljše obdobje in se je zato prijavil na razpis ministrstva.

Bojazni, da bi Prešernova hiša po sporu z žirovniško občino in Gornjesavskim muzejem iz Jesenic zaradi denarja ostala brez upravljalvske in bi bila zato za obiskovalce celo zaprta, torej ni več. Obe hiši, ki veljata za državni kulturni spomenik, sta po vsakoletnem decembrskem in januarskem počitku od 8. februarja dalje znova odprti.

Prešernova rojstna hiša, ki je nastala že v 16. stoletju, a je dananjšo podoba dobila šele po požaru leta 1856, je muzej od leta 1939. Zasluge za odkup in preureditev hiše, ki je opremljena s predmeti iz 19. stoletja in med drugim tudi s Prešernovo zibelko, gredo sicer v veliki meri prav Finžgarju. Hišo so v preteklih letih ponovno celovito obnovili, vsako leto pa jo obišče od 20.000 do 25.000 ljudi, med njimi tudi namre RASTi, abiturienti Slovenskega srednjšolskega tečaja Marka Bajuka v Buenos Airesu.

Tudi sam sem se držal trdno, pa končno popustil. Karkoli, basiram kot nista ne Nande ne Fifi ne Voda, nisem za nobeno rabo in brez vsake pametne ideje.

Saj vidite.

GB

Prešernova rojstna hiša

Odšel je prijatelj in varuh

V bolnici v kanadskem Montrealu je v sredo, 2. februarja, umrl **major Paul Herbert Barre**, ki bi 22. februarja letos obhajal svoj 99. rojstni dan. Nekaj besed o njem smo povzeli iz zapisa, ki ga je pripravil Jerry Zupan iz New Yorka. Zupanovi starši so bili namreč med tistimi 6 tisoč Slovenci iz Vetrinjskega taborišča v Avstriji, ki po posredovanju majorja Barreja konec maja 1945 niso bili vrnjeni v Jugoslavijo in so tako umrli gotovi smrti.

Če rečemo, da ima nekdo, ki je rešil eno življenje, enako zasluženje, kot če bi rešil vse človeštvo, kaj bi potem lahko dejali za človeka, ki je preprečil smrt 6 tisoč ljudi? Tak človek je bil major Paul Herbert Barre. Njegovo življenje in smrt bi za nas ostala neopažena, če ne bi bilo treh usodnih tednov leta 1945, ko se je iz zmerne kanadskega vojaškega oficirja preobrazil v zaslužnega heroja, ki bo za vselej imel častno mesto v analih slovenske zgodovine.

Paul Herbert Barre se je rodil 22. februarja 1906 v kanadskem Montrealu. Po končani tehniški šoli je leta 1927 dobil zaposlitev v podjetju Canadian Laundry Machinery, kjer je delal do svoje upokojitve leta 1971. Leta 1923 se je 17-letni Paul pridružil kraljevemu polku v Montrealu kot navaden vojak, štiri leta kasneje pa je že dobil kapitansko pooblastilo. Ko se je leta 1939 začela druga svetovna vojna, se je javil kot prostovoljec. Poslali so ga v angleški Aldershot, kjer so ga povikali v majorja.

V zgodnjem maju 1945, ko se je druga svetovna vojna bližala koncu, pa je dobil novo zadolžitev: tokrat v Celovcu, glavnem mestu pokrajine Koronke v južni Avstriji, skupaj s 5. korpusom britanske osme armade. V bližnji vasi Vetrinj je major Barre organiziral begunsko taborišče za civilne osebe, večinoma Slovence iz Jugoslavije. Sredi junija je bil poslan na drugo lokacijo, oktobra 1945 pa se je - pri devetintridesetih - vrnil v Montreal.

Major Barre je v času vojne doživel le eno uradno pohvalo: priznanje E.D. - odlikovanje za izurjenost - za odlično delo provincialnega guvernerja AMG v Italiji leta 1943. Za to, da je v maju leta 1945 v času svojega službovanja v Celovcu rešil na tisoče civilnih življenj, pa nasprotno ni nikoli prejel nobene uradne pohvale. Major Barre si sam nikoli ni želel nagrade ali pozornosti. Ostal je zmeren človek, kar lahko vidimo tudi v njegovi samopredstavitvi, kjer je svoje življenje je opisal v vsega 28 vrsticah. Na dnu strani sta kot sad kasnejega razmisleka, dodani dve točki: prva omenja nagrado E.D., sledi pa ji tale skromni zaznamek: „P.S. V času, ko sem bil v Vetrinju, sem nekoliko pomagal Slovincem, da jih niso proti njihovi volji prisilno vrnili (v Jugoslavijo).“ Beležka nikakor ne ustreza dejanskemu zgodovinskemu pomenu tega njegovega pogumnega dejanja in zahteva podrobnejšo obrazložitev.

Kakšna je bila pravzaprav vloga majorja Barreja? Ko so se v začetku maja 1945 nacisti predali, in se je pričela povojna obnova Evrope, je prišel pod njegovo jurisdikcijo del vetrinjskega begunskega taborišča, v katerem je bilo nastanjenih 10 tisoč slovenskih civilistov. Ustanovil je odbor taborišča, ki mu je predsedoval zelo ugleden in spoštovan Slovenec, dr. Valentin Mermol. Uredil je, da so taboriščniki dobili pitno vodo, medicinsko in porodniško oskrbo ter prostore za otroke in matere, mleko za dojenčke, ter neoboroženo taboriščno policijo za vzdrževanje reda in varnost v nevarnem povojnem kaosu. Zgodba kot mnoge druge, ki pa nepričakovano preraste v osebno krizo, ki doseže svoj vrhunec v tretjem majskega tednu, ko se mora major Barre odločiti za ali proti pokorni izpolnitvi neposrednega vojaškega ukaza in udeležbi pri skrivnem povojnem zločinu zoper človečnost.

Zadnji teden v maju so namreč prebivalci civilnega dela taborišča nezaupljivo opazovali, kako se vojaški del taborišča, kjer so prebivali domobranci, ki so se bili predali Angležem, prazni. Ko pa so se pričele slišati govornice, da vlaki s taboriščniki niso bili namenjeni v Italijo in da so bili tisti, ki so jih vrnili v Jugoslavijo, zločinski umorjeni, je zavladala panika, kajti najavljeno je bilo tudi takojnje vračanje prebivalcev in praznjenje civilnega dela taborišča. V hudi stiski, ko so spoznali, da jih Angleži ne nameravajo zapustiti, kot so bili upali v času predaje, so se zatekli v kapelico bližnjega cistercijskega samostana, da bi v miru pričakali neizogibni konec.

Pozno popoldne 31. maja je major Barre res bil poklican v glavni štab, kjer je prejel ukaz, da mora v treh dneh izprazniti taborišče. Major je bil presunjen, dr. Mermol, ki ga je spremljal, se je tako razburil, da je polkovnik Ames zahteval naj se odstrani. Major Barre pa je izzivalno nasprotoval polkovnikovu povelju in ukazal dr. Mermolu naj ostane. Navajanje mednarodne zakonodaje o civilnih ujetnikih, govorjenje o humanosti in britanski dvoličnosti, vse to je le večalo polkovnikovo nejevoljo. Prosila sta ga, naj bi odlašal z izvršitvijo ukaza, dokler se major in zdravnik ne vrmeta iz bližnjega Celovca, kamor

General McCreery (prvi od leve) govori z majorjem Paulom Barrejem (tretji od leve)

sta nameravala, da bi intervenirala pri zavezniški vojaški vladi AMG. Sedaj tudi že pokojni zdravnik se je spominjal, da je bil major med vožnjo v veliki stiski, dobredno pokiran od sramu in gnusa. Prepričan je bil, da je major Barre iskren in da ni bil vpleten v zaroto, ki so jo planirali njegovi nadrejeni.

Ob 6h sta prispela na oddelek za razseljene osebe pri AMG. Dr. Mermol je rotil majorja Johnsona naj posreduje za begunce, da bi ti dobili azil in bi bili zaščiteni pred preganjanjem in smrtjo. Major Johnson je prosil zdravnika, naj stopi ven da bi se lahko sam pogovoril z majorjem Barrejem. Zgodovina ne poroča o tem, kaj je major Barre dejansko izjavil v naslednjih nekaj minutah. Zavedal se je, da je njegova vojaška kariera na nitki. Kazni za neizvajanje ukazov so bile stroge. Zavedal se je tudi, da sta njegova čast in osebna integriteta na nitki. S katero besedo bi bilo sploh mogoče ustaviti uradno britansko pro-Titovsko usmerjenost in vse skrivne mahinacije okrog repatriacije nevojaških oseb. Karkoli je že izrekel, majorja Johnsona je to poglalo k telefonu. Pol ure kasneje, po seriji telefonskih pogovorov, so zdravnika poklicali nazaj v pisarno in zaslišal je odrujujoče besede: „Nobenih prisilnih repatriacij civilnih oseb.“

Štiri dni kasneje je maršal Harold Alexander, najvišja vojaška oseba na območju Sredozemskega morja, prispel na obisk v to majhno, obskurno civilno taborišče slovenskih beguncev. Zgodovina ne navaja, kaj je gnalo visokega vojaškega oficirja, da je hotel osebno govoriti z nekim slovenskim zdravnikom in s kanadskim majorjem AMG. Poroča pa o Alexandrovih ukazih, s katerimi prepoveduje nadaljnje evakuacije iz Vetrinja.

Naj Bog v večnosti povrne velikemu možu vse, kar je v življenju storil tudi za slovenske begunce v najtežjih povojnih dneh.

Zaključek seminarja za izseljenske učiteljice

Že sedmič zapored je Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik na ljubljanski Filozofski fakulteti pripravil strokovni seminar za učiteljice slovenskega jezika in kulture iz izseljenstva. V zadnji številki smo že objavili prvo poročilo izpod peresa ene udeleženke. Poročilo se bo pozneje nadaljevalo.

O seminarju pa so poročali tudi mediji v Sloveniji. STA omenja da se je dotedenski seminarja udeležilo 15 učiteljic iz Argentine, Združenih držav Amerike in Avstralije. Navaja tudi, da je ob koncu seminarja državni sekretar v kabinetu predsednika vlade Franc Pukrič, ki vodi Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu, na novinarski konferenci zagotovil še večjo finančno podporo zamejcem, ki se prostovoljno

posvečajo poučevanju slovenskega jezika in kulture. Učitelji so se obljube razveselili in konec seminarja pospremili s slovensko pesmijo.

Pukrič je tudi poudaril, da daje nova vlada izseljenskem delovanju zelo veliko težo, o čemer pričča tudi to, da Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu zdaj deluje pod okriljem kabineta predsednika vlade. Pukrič upa, da se bodo pri organizaciji tovrstnih projektov ministrstva čim bolj povezovala in tako tem učiteljem omogočala lažje in kakovostnejše delo, saj so otroci in mladina „vnetljivi“ za slovenski jezik.

Za lažje povezovanje Slovencev po vsem svetu naj bi v kratkem poskrbel spletni portal, na katerem naj bi zainteresirani dobili vse

Skromno cvetko na grob Uroša Žitnika

Hvaležnost in žalost nam narekuje, da napišemo vsaj nekaj besed tudi me kot mojstru — dobrotniku, slikarskemu umetniku Urošu Žitniku iz Ljubljane. Rojen je bil 25. oktobra 1925, umrl pa 30. novembra 2004.

Večkrat smo zadnja leta dobile na sejah in sestankih v vpogled njegova dela, po posredovanju sorodnice, sedaj tudi že pokojne odbojnice Martine B. Jeločnikove. Poznala je njegovo naklonjenost do nas in predlagala, da ga poprosi za velikonočne in božične osnutke za naše kartice ali slike s slovenskimi motivi za letni srečolov.

Ni se dal prositi; čutile smo njegovo takojnjo pripravljenost v pomoč za izbiro vsega. Kmalu zatem je s soprogo obiskal svoje in tudi nas pri gospe predsednici Pavlini Dobovnikovi, tako da smo se spoznali v živo.

Velik postaven mož z dobredvoljnimi nasmehom, prijeten sogovornik; večkrat pa je napeto prisluhnil... Teharsko trpljenje ga je zaznamovalo za vedno in slume posledice so ostale najbolj opazne... Preživel je povojni čas z neuklonljivo voljo in dopovedovanjem: „Jaz se ne dam!“ Moto ga je reševal zapostavljanja,

in kaniranja, in vseh mogočih ovir. Končal je vseeno študije za gradbenega inženirja, ker do likovne akademije ni mogel. A dar slikarstva se je kljub temu množil ob suhoparnih objektih. Mnogo pozneje, že pri petdesetih letih, je končno udeležil talent in izpopolnjeval svoj ustvarjalni čut.

Danes so visoko cenjena njegova olja in gvozd. Tudi po naših domovih krasijo stene pokrajine pirom Slovenije, kamor je pač zaneslo njegovo bistro oko in duša, tako pravijo njegovi kolegi. Podobe stare Ljubljane pa so edinstvene. Mnoge so prežete s kulturno dediščino, za kar se je še povsod posebej potrudil.

Veliko se je že pisalo o njem ob priložnosti razstav, in se bo še, kajti po odhodu v večnost zaživijo znova vse umetnikove dejavnosti. Zadnje je namenil prav nam! Že močno oslavel je postal božične in velikonočne osnutke, ki čakajo na ugodno priložnost za izdajo vopisnic.

Bog je dal Urošu Žitniku zlat čopič v roke!

In tudi zlato sreče!

Naj se v Njem spočije!
Hvaležna Zveza slovenskih mater in žena

Umrli je dr. Rado Lenček

V New Yorku je v 84. letu starosti umrl slovenski jezikoslovec, slavist, kulturni zgodovinar in etnolog Rado Lenček. Lenček je leta 1962 na Harvardu doktoriral iz slovenskih jezikov in književnosti, kot docent je najprej predaval slovenske jezike in književnost na Univerzi Illinois v Chicagu, leta 1965 pa je začel predavati na univerzi Columbia v New Yorku, kjer je ostal do upokojitve leta 1995. Za dolgoletno prizadevanje delo za prepoznavnost in uveljavljanje slovenskega jezika v tujini je bil leta 2001 odlikovan s častnim znakom svobode Republike Slovenije.

potrebne informacije za poučevanje slovenščine, geografije, zgodovine in kulture, hkrati pa bi bil takšen forum tudi vir vsakršnih podatkov o Sloveniji.

Seminar, ki se ga na dve leti izmenično udeležujejo Slovenci s severne ali južne poloble, financira tudi ministrstvo za polstvo in sport. Državna sekretarka Magdalena Šverc je na kratko orisala letonjsi izobraževalni program, na katerem so posebej veliko pozornosti namenili motivaciji mlajših ljudi, „da bi ponovno“ spregovorili v slovenskem jeziku.

Predsednik Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik Marko Stabej je opozoril tudi na raznolikosti Slovencev po svetu. Po njegovem mnenju je moč slovenstva prav v različnosti, zato jo je potrebno spoznavati. Ena takšnih priložnosti „za živ stik“ je prav seminar za učitelje slovenskega jezika iz izseljenstva. O velikem zanimanju za izseljenke pričajo tudi diplomske naloge in slovenistiki, ki po Stabejevih besedah ne prikazujejo več le „črno-bele“ slike razlik med matičnimi in iz-

seljskimi Slovenci.

Seminaristi so nato v verzni obliki podali svoje vtise z dvotedenskega izobraževalno-družabnega srečanja, ugotovili pa so tudi, da v „njihovi“ slovenščini „z nečim pričnejo“, medtem ko v Sloveniji „tartajo“, ali pa da v Sloveniji „printajo“, ko oni „tis-kajo“.

Udeležence seminarja je na sam pustni tork sprejel tudi ljubljanski nadškof in metropolit Alojz Uran. Učiteljice in učitelji so se z nadškofom pogovarjali o težavah, s katerimi se srečujejo v okolju, kjer poučujejo slovenski jezik. O tem poroča tudi spletna stran slovenske Cerkve, ki še omenja. Da je „v Argentini močno čutiti ekonomsko krizo, vendar si izseljenski učitelji slovenščine kljub temu prizadevajo, da bi rabo slovenskega jezika ohranili tudi v tretji in četrti generaciji Slovencev. Učitelji v Argentini slovenski jezik poučujejo brezplačno, zato so Slovincem v matični domovini hvaležni za pomoč pri spoznavanju in ohranjanju narodnih korenin.“

Izgubljene stvari

Neko dekle je v čakalnici velikega letališča čakalo na svoj polet. Ker se je čakanje zavleklo, si je kupila knjigo, da bi ji čas hitreje minil. Kupila si je tudi vrečko piškotov. Usedla se je v čakalnico za goste, da bi lahko v miru brala in se odpočila.

Poleg nje se je usedel mož, ki je odprl revijo in začel brati. Ona je mirno nadaljevala z branjem in si postregla prvi piškot iz vrečke. Takoj je tudi mož poleg nje vzela enega. Postala je nejevoljna, toda rekla ni ničesar. Pomislila je: „Kako je nesramen. Če bi bila bolj odločna, bi mu prisolila eno, da bi si zapomnil za vedno.“

Vsakič, ko je vzela piškot, je tudi on vzela enega. Bila je tako ogorčena, da sploh ni vedela, kaj storiti. Ko je v vrečki ostal samo en piškot, je pomislila: „Kaj bo pa zdaj naredil ta brezobzimež?“ Mož pa je razdelil zadnji piškot na dva kosa in ji pustil polovico. To pa je bilo že preveč. Začela je pihati od jeze. Zaprla je knjigo, pograbila stvari in odšla v prostor za vkrcanje.

Ko se je v letalu že umirjena udobno namestila v svojem sedežu, je odprla torbo in z začudenjem zagledala še zaprto vrečko piškotov...

Bilo jo je pošteno sram, ko je doumela svojo zмотo. Pozabila je, da je piškote dala v torbo...

Mož pa je z njo delil svoje piškote, ne da bi postal jezen, živčen, nejevoljen ali vznemirjen, medtem ko je ona bila vsa iz sebe, ker je mislila, da je delila svoje piškote z njim. Zdad pa ni bilo več časa za razlage in opravičevanje.

Kolikokrat v življenju jemo piškote drugih in se tega ne zavedamo. Preden si ustvarimo mnenje, raje dobro premislimo.

Morda stvari niso čisto take, kot si mi predstavljamo. Ne mislimo o drugih, česar ne vemo.

V življenju so tri stvari, ki so za vedno izgubljene:

- kamen, ki smo ga vrgli;
- beseda, ki smo jo izrekli;

Razpis Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu

Veleposlanstvo Republike Slovenije v Buenos Airesu obvešča o Razpisu za zbiranje predlogov za sofinanciranje programov in projektov Slovencev po svetu ter sodelovanja z njimi v letu 2005 Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki je bil 28. januarja 2005 objavljen v Uradnem listu RS. Gre za razpis, ki je namenjen izključno Slovcem po svetu.

Celotno gradivo v zvezi z razpisom (besedilo razpisa in ostala razpisna dokumentacija) bodo zainteresirani lahko našli na internetu, v kolikor pa posamezniki nimajo dostopa do tega medija, Veleposlanstvo R Slovenije lahko zagotovi natisnjeni izvod razpisne dokumentacije. Predlagatelji predlogov morajo zaprte

- priložnost, ki smo jo zapravili;
- čas, ki je potekel.

(Po si.catholik.net)

vloge poslati neposredno na Urad. Rok za oddajo vlog je 28. februar 2005 (velja poštni žig). Prosimo, da predlagatelji ne zamujajo roka določenega za oddajo vlog.

Celotna razpisna dokumentacija bo na voljo tudi na spletnih straneh MZZ (www.gov.si/mzz pod rubriko Slovinci v zamejstvu in po svetu - javni razpisi). Na Uradu bo mogoče dobiti tudi prevode razpisne dokumentacije v angleški, nemški, španski, italijanski in francoski jezik.

V kolikor bodo v zvezi z razpisom nejasnosti oz. se bodo pojavljala dodatna vprašanja, vam svetujemo, da se obrnete na Urad (kontaktni osebi sta Zvone Žigon, tel: +386 1 430 28 11, in Suzana Martinez, tel: +386 1 430 28 14, faks: +386 1 478 22 96, e-mail: zvone.zigon@gov.si, in pa suzana.martinez@gov.si).

Jana Strgar
svetovalka

Slavko Urbančič — 80 letnik

Rodil se je 20. februarja 1925, kot četrti izmed devetih otrok, očetu Antonu in materi Alojziji Potrbin, na Čatežu pod Zaplazom.

Urbančičevi so imeli na Čatežu kmetijo, gostilno in mesarijo. Slavko je že od otroških let ljubil in občudoval naravo. Zato je bilo njegovo najljubše delo na kmetiji. Kljub temu, da je zaradi razmer, ki so nastale v Sloveniji, vojna in revolucija to trajalo zelo malo časa, je Slavko to ljubezen in nagnjenje do narave prinesel s seboj v tujino. Še danes, kot 80 letnik, najbolj uživa v naravi, ko seje, opazuje kako vzkali in raste zelenjava in povrtnina, katero sam pridelava zase in za svoje otroke. Poleg dela na vrtu, je pa njegov konjiček jaga. Ko se pripravlja na lov, se kar pomladi in vse bolečine v nogah popustijo. Poleg veselja, ki ga ima do lova, je pa tudi izvrsten strelec.

Že kot mladostnik, je okusil vse grozote vojne in revolucije. Ravno na njegov god, 14. februarja leta 1943, preden je izpolnil 18 let, so njega in eno leto mlajšega brata Rajkota, ki je že pokojni, vzeli partizani in ju peljali na Goro pri Svetem Križu. Od tam na Tlako in nato v Čužnjo vas, kjer so ju obsodili na smrt. Od tam sta ušla in prišla v Mirno Peč in nato v Trebnje, kjer sta dobila od Italijanov dovoljenje za Ljubljano, kamor sta prišla po šestih dneh, 20. februarja, na njegov 18. rojstni dan.

Ko se je na Čatežu ustanovila postojanka Varških stražarjev, je tudi Slavko stopil k njim in potem k domobrancem.

Slavko se je nekoč lahko bi rekel čudežno rešil, ko je bil že v partizanskih rokah. Prvič v Žužemberku, ko so jih partizani obkolili. Potem na Turjaku, ko so naredili izpad in se rešili gotove smrti. Ko sem bil leta 1968 na Turjaku, sem vprašal vodiča, če je od teh, ki so naredili izpad, kakšen še živ, pa mi je rekel, da v Sloveniji ni nobenega, jih je pa nekaj v Argentini. In eden od teh je Slavko Urbančič.

Slavko je pri domobranci naredil podoficirsko polo. Kot podoficir je delal na Primorsko ustanavljal varnostne straže. Po krajšem bivanju na Primorskem, se je vrnil v Ljubljano in se javil v udarni Meničanov bataljon.

Maja 1945 se je z drugimi domobranci umaknil na Korotko v Vetrinj. Vetrinjske tragedije je Slavkova in njegova brata Bogota in Rajkota rešil slučaj, katerega je vodila božja roka. Za njih ni bilo prostora na tovarnjaku. Bogo je bil že na njem, pa ga je Anglež potegnil dol, ker je bil prenatrpan, Slavko in Rajko sta pa za njim čakala. Drugi dan so pa že zvedeli, kaj se z domobranci dogaja in so se umaknili in tako rešili.

S Korotke je Slavkova pot vodila v italijanska taborišča Monigo-Treviso, nato pa v Servigliano in Senegallio. Tam se je 31. avgusta 1947 poročil s Cilko Maček. Bil je zelo mlad, star dobrih 22 let.

Konec istega leta je prišel v Argentino sam, žena pa pol leta za njim. V San Justo sta si zgradila prijeten dom, kjer se jima je rodilo 5 otrok, tri dekleta in fant. Danes ga poleg otrok razveseljuje 17 vnukov in vnukinj in 2 pravnuka. Ena hčerka in trije vnuki živijo sedaj v Sloveniji.

Leta 1997, sta z ženo obhajala zlato poroko. Deset mesecev potem, mu je pa žena umrla.

V Argentini je vseskozi aktiven član slovenske skupnosti. Sodeloval je pri Katoliški Akciji in bil v ožjem krogu sodelavcev domobranskega glasila VESTNIK. Sedaj pa sodeluje pri glasilu Nove slovenske zaveze: ZAVEZA.

Ob osemdeset letnici, mu čestitamo in mu kličemo na mnoga leta.

||

ŽENA IN NJEN SVET - Družinski utripi (12)

Domači „prijatelji“

Če uspešen film doprinese določeno vsoto dolarjev prihodkov, kar hitro posnamejo njegov drugi del. Tako poznamo vrsto naslovov, ki jim sledi televilk 2. Če rubrika v našem listu pritegne zadovoljivo število bralcev, se ji tudi obeta nadaljnje izhajanje. Tako se je zgodilo z Družinskimi utripi. Vstopamo v drugo leto. Kot na filmskem platnu se bodo zvrstili novi in pestri prizori družinskega življenja. Preko njih bomo zaznavali, kako utripljejo srca naših družin.

Ko v poletnih mesecih prenamamo pasjo vročino, se bomo pomudili pri onih pririnožcih, ki sčasoma postanejo pravi družinski člani. Vse tiste, ki jim hišni ljubljenci niso preveč pri srcu, pa prosimo pri branju malo več potrpljenja.

Magdalena Koprivnikar Belec nam doživeto predstavlja osmega člana: „Pred desetimi leti, v hladnem in deževnem jutru meseca maja, so mi otroci v polu. Med potjo so videli zapuščene kužke v papirnati tatlji. Ko so se vračali domov, so bili še

dve uri smo mu dajali mleko. Vsi so se borili in vrstili za to delo. Tudi prijatelji so sodelovali pri tem.

Začeli smo iskati ime za novega člana, in sicer po filmih, televizijskih programih, a nobeno nam ni bilo všeč. Spomnili smo se na pesem iz slovenske poezije: „Kužek Pazi z repkom miga...“ in soglasno smo vsi zbrali ime: **Pazi**. Za otroke je bil najlepši, saj niso poznali nobenega s takim imenom. Vsi so sodelovali pri skrbi Pazita, vendar, ko ni nobenega doma ali ob večeru, ko mu je treba skuhati hrano, pade glavna naloga name.

Govorimo mu vse po slovensko in prav lepo razume. Argentinski prijatelj otrok ne morejo verjeti, da razume samo po slovensko, ker njihovih navodil ne uboga, vendar nam se ne zdi nič čudnega, saj vsi doma govorimo po slovensko.

Pazi je zelo priden, čist in ubogljiv. Postal je novi član družine. V hiši ima svoj prostor, kjer je in spi, čeprav, če le more, se potuhne v posteljo kakšnega otroka. Zjutraj vstane z nami in gre lepo pridno na vrt. Spozna ropotanje domačega avtomobila, različna ropotanja s ključi ali z zvoncem. Naučil se je tudi odpirati vrata, samo škoda, da jih še ne zapira. Zelo težko ga pustimo doma, ko moramo iti kam za cel dan, še bolj pa, ko gremo na počitnice. Stari mami damo vsa navodila, vendar mu je zelo dolgčas in veliko joka.

Pazi pa ni bil vedno zdrav. Dobil je napade božjasti (epilepsia). Živinozdravnik mu je dal zdravila. Redno vsako noč dobiva eno tableto. Sedaj že nima več napadov. Ker je že star, ga bolijo zadnje tačke in kosti. Zdravimo ga proti artozi.“

Sedaj že udomačena Pristavčanka, **Gabrijela Bajda Križ**, se vedno rada povrne v rojstno Mendoza. Prirčno obuja spomine:

„Ko sem bila majhna, smo imeli psa. Bil je ovčar; ime mu je bilo Volk. Kupil ga je ata meseca junija. Ko ga je pripeljal, je bil tako majhen, da je spal v tatlji za čevlje. Bil je zelo dober čuvaj. Ko smo šli na počitnice, je hodil

stari ata in mu dajal jesti. Nekoč je Volk hodil zraven njega po vsej hiši, od vrat do hladilnika. Stari ata se je ustrašil, pustil hladilnik odprt in tel. Potem ga je moral stric iti zapret.

Za psa je skrbela mama. Včasih se je jezila, ker smo Volka pustili v hišo, ker je bilo mraz ali vroče.

Psa smo imeli osem let in pol. Ko je ata pokropil grme na vrtu, se je Volk zastrupil in poginil. Bil je takrat, ko smo bile s sestrami na počitniški koloniji v Córdobi.“

Da pa drugi deli ne postanejo dolgočasni, je priporočljiva kaka različica. Tudi mi jo bomo uvedli. Na vsako temo bomo vključili še pogled profesionalke.

Veterinarka medicine **Mirjam Štrancar** prijazno odgovarja na sledeči vprašanje:

- Ali je družinsko življenje vplivalo pri izbiri tvojega poklica?

„Nedvomno, da je bila izbira poklica pod vplivom življenjskih izkušenj iz otroštva. Rasla sem na kmetiji. Doma smo imeli krave, kokoši, prašiče, pse ter celo osla, s katerim sem uživala dolge sprehode po polju. Že kot otrok sem vedela, da bo moje življenje vedno povezano z živalmi. Pri enajstih letih sem odločila, da bom študirala za veterinariko. Dosegla sem cilj in že pririnajest let skrbim za moje zelo drage paciente: pse in mačke.“

- Zakaj je primerno, da je v družini kakšna žival?

„Imeti maskoto v družinskem krogu je za družino družabna spodbuda. Družinski člani razvijajo različne socialne dejavnosti: igranje z njo, govorjenje o njej, skrb za njene potrebe (hrana, kopanje, obisk pri veterinarju, sprehodi). Vse te aktivnosti so zelo pozitivne, ker ustvarjajo medsebojna čustva varstva in ljubezni.“

A drugi deli filmov včasih tudi razočarajo gledalce. Upamo, da se to ne bo pripetilo našim zvestim bralcem in bralkam. Če drži, da gre v tretje rado, zakaj ne bi šlo tudi v drugo?

vbp

tam. Prosili so dovoljenje, če lahko gredo po enega, in tako je bilo. Prinesli so čisto majhnega kužka, ravno rojenega, belega s črnimi madeži. Peljali smo ga k živinozdravniku in nam je dal navodila: piti je moral mleko z beljakom iz otroške stekleničke in morali smo ga imeti na toplem, blizu peči, ker je bil premajhen, da bi živel brez mamice. Vsake

NOVICE IZ SLOVENIJE

NOVE ZNAMKE

Porta Slovenije bo v petek izdala prvi letomnji sklop novih priložnostnih znamk, novo redno znamko in dve pismicelini. Novost v seriji znamk Narodne note - pred dvema letoma so izdali znamko z motivom narodne note slovenske Istre, lani pa narodno noto Vipavske doline - bo motka in ženska narodna nota Pohorcev in Kobancev iz druge polovice 19. stoletja.

PONAREJENI AVTOMOBILI

Konec devetdesetih let je več slovenskih podjetij na čelu z razvpito družbo Orion v Slovenijo uvozilo več tisoč avtomobilov s ponarejenimi dokumenti. Po neuradnih podatkih so tako utajili za 2,5 milijarde tolarjev davkov. Da bi znižali carinsko stopnjo, so uvozniki iz Nemčije pridobili ponarejene dokumente o dobaviteljih - to naj bi za fiktivna podjetja - kot tudi ponarejene dokumente o poreklu in letniku vozil. Nemški kriminalisti so goljufijo odkrili že leta 2000 in o njej obvestili slovensko carino, ki je davčno utajajo zaračunala pediterjem, zaradi česar je 12 pediterjev na upravno sodišče zoper državo vložilo 2400 tožb, kolikor so prejeli odločb za plačilo davkov.

PONAREJENI ŽELEZNIČAR

Slovenske železnice (SŽ) so odpustile generalnega sekretarja Igorja Šimenca, ki naj bi bil dve leti zaposlen s ponarejeno diplomom. SŽ so Šimencu trikrat zaman vabile na zagovor, vendar se je vedno opravičil iz zdravstvenih razlogov. Šimenc so kriminalisti kazensko ovadili zaradi uporabe ponarejene diplome mariborske ekonomsko-poslovne fakultete, kjer ni nikoli študiral, in ponarejenega certifikata o znanju angleškega jezika. — Tudi za take primere je dobro, da se vlada zamenja.

NEKAJ VEČ TURISTOV

Po prvih podatkih državnega urada za statistiko o turističnem prometu so v Sloveniji v letu 2004 zabeležili 2.340.127 turistov oz. za tri odstotke več kot leto prej.

LETI, LETI...

Na ljubljanskem letališču je iz Montreala pristalo novo Adriino letalo tipa canadair regional jet CRJ 200 LR kanadskega proizvajalca letal Bombardier. To je že sedmo letalo tega tipa v Adriini floti, ki poleg teh teje tri letala airbus A320.

KRITIČNE RAZMERE

Slovensko gospodarstvo bremenijo preindustrializiranost, nekonkurenčno poslovno okolje, nizka inovativnost podjetij in premajhna vlaganja v raziskave in razvoj, je na posvetu delodajalcev v obliki Radencih dejal Jože Damijan z Inštituta za ekonomska raziskovanja pri Ekonomski fakulteti v Ljubljani. Po besedah Damijana, ki je tudi član vladnega strateškega sveta, so najbolj kritične razmere v tekstilni, usnjarski, lesni in papirni industriji, kjer je doslej razvoj slonel zlasti na dodelavnih poslih, ki niso več perspektivni. Zato je v teh panogah ogroženih 57.000 delovnih mest, ki jih brez večjih, zlasti tujih naložb ni mogoče nadomestiti z delovnimi mesti v drugih panogah.

PO SVETU

GA. TRUMP - SLOVENKA

V 100-let stari episkopalni cerkvi Bethesda by the Sea v floridskem Palm Beach sta se poročila ameriški gradbeni mogotec in televizijski zvezdnik Donald Trump in slovenska supermanekenka Melanije Knavs. Sanjska poroka, katere podrobnosti je Trump prepustil nevesti, bi bila vredna več milijonov dolarjev, vendar so Trumpa zasuli s ponudbami za zastoj sodelovanje in bo morda z zadevo celo zaslužil. Ob njem bo nekaj zaslužila tudi Slovenija, katere ime se v ameriških medijih pojavlja tako pogosto kot ne nikoli doslej (čepprav Knavsovo ne vedno omenjajo kot Slovincinjo).

PAPEŽ SPET V VATIKANU

Papež Janez Pavel II. je zapustil bolnišnico Gemelli v Rimu. 84-letni sveti oče je bolnišnico, kamor so ga sprejeli pred desetimi dnevi

zaradi težav z dihanjem, zapustil v svojem papamobilu. Zdravniki so v zadnjih dveh dneh opravili vrsto preiskav, tudi magnetno resonanco, in ugotovili, da papež nima nobenih novih bolezni.

UMRL JE ARTHUR MILLER

V 90. letu starosti je za posledicami raka na pljučih in težav s srcem umrl ameriški dramatik Arthur Miller. Bil je socialno in politično angažiran pisec z izrazitim čutom za moralno odgovornost. Pri pisanju stvarnih dramskih in proznih del je imel nanj močan vpliv Henrik Ibsen. Millerjevo kariero je zaznamoval zgodnji uspeh; ko je za Smrt trgovskega potnika prejel prestižno Pulitzerjevo nagrado, je bil star le 33 let. Čepprav se sam ni nikoli pretirano gnal za publiciteto, pa je k temu močno pripomogel njegov zakon s filmsko igralko Marilyn Monroe.

PISALI SMO PRED 50 LETI

RAVNATELJ BOGOMIL REMEC UMRL

Slovensko protikomunistično emigracijo je v ponedeljek, 7. februarja zadel silen udarec. V Buenos Airesu v Argentini je umrl starosta slovenskih javnih in političnih delavcev ravnatelj Bogomil Remec. Iz vrst slovenske politične emigracije je izginila ena najmarkantnejših slovenskih osebnosti. Mož ki je v zadnjih petdesetih letih odločilno posegal v razvoj slovenskega političnega, kulturnega, socialnega in gospodarskega življenja. Mož, ki je neustrahovano kljuboval vsem udarcem in viharjem, ki jih je prinal čas in dostikrat zastupljene politične razmere, mož neomajne zvestobe krščanskim načelom in Slovenski ljudski stranki, kateri je pripadal in s katero se je boril za pravice slovenskega naroda...

SLOVENC V ARGENTINI

BUENOS AIRES

Družinska sreča. V družini g. Ignacija Glinčka in njegove žene ge. Marije roj. Merlak, se je 2. II. 1954 rodil sinček. Čestitamo!

Premestitev. Rev. Andrej Jerman, CM, dosedaj profesor na Escuela Apostólica v Escobarju v provinci Buenos Aires, je prestavljen za profesorja v Seminario Metropolitano v Asunción v Paraguay. V isti zavod odhaja tudi novomamik Rev. France Buh, C. M. Obema želimo na novem službenem mestu mnogo sreče in božjega blagoslova.

Namedžen je bil g. Povne Milan kot župnik v Santa Rosa, Calle 122 esq. 81, Eva Perón. Čestitamo!

LANUS

V nedeljo je pa bilo vode. Vse je plavalo... Toda ne pri nas! Tako da so vsi rojaki, razen otrok lahko priti k maži.

V soboto smo pa imeli poroko. Nevesta Minka Burja in ženin Franc Papler sta si pač že lela, da bi bil dan lep, toda za vse ni nikoli prav. Pa je dež le popustil na noč, tako da se je dalo priti do cerkve, ki je lepo okrašena čakala poroke. Oba sta zvesta cerkvena pevca in je tako njuna svatba bila praznik vse slovenske župnije. Številni so bili tudi gostje na nevestinem domu.

Lastnikom zemljišč v Lanusu. 7. 2. je pričela revaluacija nepremičnin za občino Lanús. Oblast je predpisala, da mora vsak lastnik predložiti izpolnjen obrazec, ki pa je zelo komplicirana stvar, zato je najbolje, da vsak da izdelati to stvar kvalificiranemu uradniku. Bo seveda nekaj stalo. Tisti, ki ima hitro najračuna najmanj na \$100, kdor ima samo zemljišče bo manj. Tisti, ki ne nimajo kupne pogodbe, naj se javijo pri g. Hladniku, da se ukrene, kar je treba.

Kdor bo zanemaril to dolžnost, bo plačal globo od 500 do 5.000 \$. Končano mora biti v 40 dneh.

Informativni sestanek. To nedeljo so se zbrali rojaki na pogovor o tekočih zadevah. Sprejet je bil sklep, da je treba pričeti z gradnjo lastne skupne strehe za kulturne, socialne in vzgojne potrebe Slovenski vasi.

Henriku Bregarju in njegovi ženi ge. Mariji se je rodil sinček. Čestitamo!

CÓRDOBA

Kot vsako leto nas je tudi letos obiskal za nekaj dni direktor slov. dumih pastirjev g. A. Orehar. Ob prihodu sta ga na žel. postaji v imenu kordobskih Slovencev sprejela in pozdravila gg. Lovrin in Kordija.

G. direktor Orehar se je mudil v Cordobi od 7. do 10. januarja t. l. vse dni je obiskoval slovenske družine in se zanimal za njihovo življenje. V nedeljo, 9. januarja je imel za Slovence sv. mašo. Nanjo je prilo lepo število rojakov.

Kordobski Slovenci smo v tem času imeli tudi z g. direktorjem Oreharjem prijateljski sestanek na Gaserjevem vrtu. V prijetnem razgovoru in ob slovenski pesmi ter domačem prigrizku so nam hitro minevale ure.

Svobodna Slovenija, 10. februarja 1955, št. 6.

ESLOVENIA, MI TIERRA

Las ejecuciones al finalizar la guerra

Los partisanos pasaron primeramente por Jesenice y luego llevaron a los domobranci a Kranj o a Škofja Loka y más tarde a Št. Vid (Škofovi zavodi, el edificio donde tenía su sede la escuela media católica). Ya durante el trayecto ponían especial atención en identificar a los domobranci más conocidos o destacados. Con ellos se ensañaban, los martirizaban y mataban. A los demás los sometían a interrogatorios. Los menores de edad quedaron alojados en centros de reclusión. Todos los demás fueron enviados a Kočevje.

Los domobranci que habían hecho el camino pasando por Štajerska, encontraron la muerte en Maribor o fueron llevados a Teharje cerca de Celje.

La mayoría fue enviada a Kočevski Rog. Recibieron golpizas indescriptibles. Finalmente les dieron muerte y los arrojaron a las fosas cársicas. Se sabe de una serie de fosas. Las más conocidas son Pod Krenom y Macsnova Gorica. Más tarde dinamitaron las fosas y plantaron árboles sobre ellas. Unos pocos lograron escapar de las fosas: Dejak, Zajec, Kozina, Janja.

Las ejecuciones tuvieron lugar en casi todo el territorio esloveno: en Brezarjevo brezno en Ljubljana, en Kamniška Bistrica, en el valle de Poljane, en Črnogrob.

Se estima que encontraron la muerte en aquel entonces alrededor de 11.000 domobranci, algunas mujeres y niños y un gran número de serbios y croatas. Jamás se hablaba en público de estas muertes. Existía la prohibición de acercarse a Kočevski Rog o a las fosas. Como existía el peligro de que se expandiera el foco infeccioso y contaminante tuvieron que exhumar algunos cadáveres y colocarlos en otras fosas con la ayuda de los prisioneros alemanes. Estos últimos también encontraron la muerte después de cumplir con el trabajo que les había sido impuesto. Tine Debeljak refiere un hecho personal: cuando en el año 1946 tomaba un baño en un afluente del río Sora, en el valle de Poljane, aparecieron por todo su cuerpo heridas que se infectaban. El médico le confió a la familia que se debía a la contaminación de las aguas con cadáveres.

No se sabe aún a ciencia cierta quién fue el que dio la orden para la ejecución. Lo que sí está claro es que una decisión de ese tipo podía emanar solamente del órgano superior del partido. Y Tito había asegurado en mayo que los domobranci no iban a ver por mucho tiempo más el sol.

SLOVENC I IN ŠPORT

S ČEHI 0:3

Slovenska nogometna reprezentanca je na prijateljski tekmi v Celju izgubila proti Čehi z 0:3. Za zmagovalce so zadeli Jan Koller, Tomaz Jun in Jan Polak.

V prvem polčasu je sicer Slovenija dala videz, da bi se lahko postavila po robu močni čški reprezentanci, v drugem polčasu pa je popolnoma izginila. Prva dva gola sta padla po vratarjevi ubranitvi, vendar strelav ni mogel zadržati in so jih čški napadalci nemoteno lahko potisnili v mrežo.

IGRIŠČE Z UMETNO TRAVO

Slovenijo je pred nogometno partijo s Čehi obiskal predsednik Mednarodne nogometne zveze (FIFA) Sepp Blatter. Najprej se je srečal s predsednikom države Janezom Drnovškem, katerega je prosil za nadaljnjo podporo nogometu, nato pa je v širki svečano odprl nogometni center z dvema igriščema z umetno travo.

SMRT NA TRENINGU

V 28. letu starosti je na treningu za posledicami srčnega infarkta umrl vratar slovenskega nogometnega prvotliga Ljubljane Nedžad Botonjič. Slednji se je širkarjem pridružil leta 2003, prej pa je branil barve Mure. Na kraj dogodka je sicer takoj prida medicinska pomoč, a vratarju Ljubljane ni bilo pomoči.

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE / Director: Valentín B. Debeljak / Proprietario: Asociación Civil Eslovenia Unida / Presidente: Alojzij Rezelj / Redacción y Administración: RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA / Telefon: (54-11) 4636-0841 / 4636-2421 (fax) / e-mail: esloveniau@sinctis.com.ar
Glavni urednik: Tine Debeljak ml. / **Za Društvo ZS:** Alojzij Rezelj / **Sodelovali so:** Tone Mizerit, Gregor Batagelj, Miriam Jereb Batagelj, Milena Ahčin, Vera Breznikar Podržaj, Anton Prelesnik, Jerry Zupan, Ema Pogačar, Irena Fajdiga, Janez Jereb. **Mediji:** STA, Radio Ognjišče, Družina.

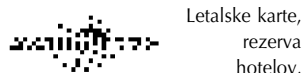
Naročnina Svobodne Slovenije: za Argentino \$ 75, pri pošiljanju po poti pa \$ 100; obmejne države Argentine 110 USA dol.; ostale države Amerike 125 USA dol.; ostale države po svetu 135 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko potjo. Z navadno potjo 85 USA dol. za vse države.

Čeke: v Argentini na ime „Eslovenia Libre“, v inozemstvu (bančne čeke, ne osebne) na ime „Antonio Mizerit“. Oblikovanje in tisk: **TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.** / Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires Argentina - Tel.: (54-11) 4362-7215 - E-mail: info@vilko.com.ar

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO
	Cuenta N° 7211
R. Nac. de la Propiedad Intelectual N° 881153	

MALI OGLASI

TURIZEM

Letalske karte, rezerva hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu
H. Yrigoyen 2742 - San Justo
Tel. 4441-1264 / 1265

ZOBOZDRAVNIKI

Dr. Damijana Sparhakl - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadst. "4" - Ramos Mejia - Tel.: 4464-0474

ADVOKATI

Dr. Vital Añich, Odvetnik Paraná 830, 5. nadst. - Buenos Aires. Prijave na: Tel./faks: 4798-5153. e-mail: estudioasic@cpacf.org.ar

DOBOVŠEK & asociados - odvjetniki. Zapuščinske zadeve. Somellera 5507, (1439) Buenos Aires. Tel/Fax: 4602-7386. E-mail: jdobovsek@hotmail.com

dr. Marjana Poznič - Odvjetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 - 15-4088-5844 - mpoznic@sfanet.com.ar

KRIŽANKA REŠITEV IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

VODORAVNO: 1. Turki; 5. Krpan; 9. oko; 10. ter; 12. ali; 13. pritisk; 16. svit; 18. ptič; 20. to; 21. iskra; 24. Ge; 25. loč; 27. okel; 29. hip; 30. nos; 32. Rab; 34. najdeno; 37. mlaka; 38. Naser.

NAVPIČNO: 1. tolst; 2. uk; 3. ropi; 4. iti; 5. kri; 6. pakt; 7. Al; 8. nihče; 11. etik; 14. rtič; 15. Spak; 17. voli; 19. igla; 22. sinja; 23. rosen; 26. opna; 28. Eros; 29. Hum; 31. od; 33 bor; 35. AK; 36. na.

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI

8. februarja 2005

1 EVRO 239,75SIT
1 U\$S dolar 186,49SIT

OSEBNE NOVICE

Nov diplomat

Na inženirski fakulteti državne univerze del Cohau v Neuquenu je 21. decembra dokončal študije id prejel diplomu elektromehaničnega inženirja **Marko A. Bergant** iz Bariloch. **Iskreno čestitamo in želimo obilo poklicnih uspehov!**

Zlata poroka. V Ramos Mejiji sta obhajala 50 let zakonskega življenja **Anton Marolt** in gospa **Kristina Jarc**. **Namemu zvestemu sodelavcu in njegovi soprogi ob tej lepi obletnici iz srca čestitamo!**

OBVESTILA

SREDA, 23. februarja:

Učiteljska seja voditeljic šolskih tečajev, ob 20. uri v Slovenski hiši.

SOBOTA, 5. marca:

Sprejemni izpiti na Srednje šolskem tečaju RMB ob 15. uri v Slovenski hiši.

NEDELJA, 6. marca:

Tradicionalna tombola na Pristavi.

SOBOTA, 12. marca:

Na Srednješolskem tečaju RMB sprejemni in dopolnilni izpiti ob 15., vpisovanje ob 18. in začetna sv. maša ob 19. uri v Slovenski hiši.

NEDELJA, 13. marca:

Začetna prireditev slovenskih šol, z mašo in igro „Ostržek“, ob 16. v Slovenski hiši.

Uradne ure v Slovenski hiši

Zaradi počitnic bodo vse pisarne v Slovenski hiši (Dumopastirska pisarna, Zedinjena Slovenija ter uredništvo in uprava Svobodne Slovenije), **od 22. februarja, do 8. marca uradovale samo od torka do petka, od 12. do 19. ure.** Ob ponedeljskih pisarne ne bodo odprte. Prosimo rojake, da upoštevajo ta počitniški urnik.

SKRBIMO ZA ZDRAVJE

Zajtrkujte in jejte juho!

Ljudje, ki zjutraj zajtrkujejo in tisti, ki ne morejo brez tople juhice, so veliko bolj odporni na prehlad ali gripo, so ugotovili znanstveniki.

Juha pa ni koristna samo zato, ker je hitro nasitna in nizko kalorična, dobro jo je jesti še iz enega razloga - vsebuje namreč veliko koristnih vitaminov. Nedavna francoska raziskava je pokazala, da so ženske, ki vsakodnevno pojejo saj krožnik tople juhe, veliko bolj zdrave, kot tiste, ki juho jedo le občasno ali je sploh ne.

Čeprav vsi dobro vemo, da je zajtrk najpomembnejši obrok dneva, pa vse več ljudi jutranji obrok preskoči. Raziskovalci oddelka za psihologijo univerze Cardiff opozarjajo, da moderni način prehrane brez zajtrka nikakor ni "moder" - še posebno ne v sezoni nevarne gripe.

Profesor Andy Smith je med raziskavo opazoval prehranjevalne navade 188 prostovoljcev. Vsi so morali 12 mesecev izpolnjevati poseben formular. Celo leto so beležili, kolikokrat so bili prehlajeni, če so imeli gripo ali, če so imeli kakšne druge zdravstvene težave. S pomočjo teh podatkov je profesor ugotovil, da so večkrat zboleli tisti, ki so preskakovali zajtrk.

Vzporedno s to raziskavo je potekala še ena študi-

ja, v kateri je sodelovalo 498 zdravih študentov. Profesor Andy je študente prosil, če mu lahko sporočijo, če so slučajno zboleli za kakšnokoli obliko infekcije dihalnega trakta, kot je na primer prehlad. Ugotovil je, da največkrat zbolijo tisti študenti, ki so kadilci ali so imeli zelo stresno in naporno življenje.

Prav tako je o pozitivnih učinkih zajtrka govoril profesor centra Common Cold Ron Eccles, ki prav tako spada pod univerzo Cardiff, Ron Eccles: „Telo ustvarja na milijone belih krvničk, ki v telesu delujejo kot obramba pred infekcijami. In to 'vojsko' je treba dobro nahraniti. Zelo verjetno pa je nizka odpornost povezana tudi s stresom. Saj tisti ljudje, ki ne zajtrkujejo redno ali sploh ne jejo zajtrka, ponavadi živijo zelo naporno in stresno življenje, kar še poveča rizik infekcije.“

PROTI KORMORANOM

Ribiška zveza Slovenije in Zavod za ribištvo sta državo opozorila na nezadostne ukrepe pri varovanju slovenskih avtohtonih vrst rib pred kormorani. Izrazito povečano število prezimujočih kormoranov po letu 1993 je stanje ribjih populacij, zlasti lipana in podusti, v nekaterih vodah pripeljalo na rob katastrofe.

MOŽNOSTI PLAČEVANJA

Članarino Zedinjene Slovenije in naročnino Svobodne Slovenije lahko poravnate:

V INOZEMSTVU:

- po poti z **bančnim čekom** (prosimo, da ne pošljate osebnih čekov) na ime Antonio Mizerit.

V ARGENTINI:

- v **društveni pisarni v Slovenski hiši** (v gotovini ali čekih na ime Eslovenia Libre);
- po **poverjenikih**;
- s **postno nakaznico (giro postal)** na ime Eslovenia Libre;
- **naložba v Banco de Galicia**:
- po omrežjih Banelco ali Link;
- po Internetu-Home Banking.

Za transference boste rabili naslednje podatke: Titular de la cuenta: Matias Cec; DNI: 25537990; CUIT: 23-25537990-9; número de caja de ahorro en pesos: 4899965-1/037-6; CBU (clave bancaria uniforme) 00700375-30004899965160. Ko naredite transference, prosim, sporočite nam po telefonu ali pošti.

Za vso podporo že vnaprej Bog povrni!

Uprava Svobodne Slovenije

TRADICIONALNA TOMBOLA

V nedeljo 6. marca 2005

Tretji kontingent slovenske vojske na poti v Afganistan

V nedeljo 13. februarja se je na mirovno operacijo v okviru ISAF (International Security Assistance Force) v Afganistan napolil že tretji kontingent pripadnikov Slovenske vojske, ki tokrat šteje 29 pripadnikov. Prihodnjega pol leta bodo varnost in stabilnost v Afganistanu zagotavljali pripadniki izvidniškega oddelka 10. motorizirane bataljona, veterinar in veterinarski tehnik iz vojaške zdravstvene službe, trije gasilci in poveljnik kontingenta iz 132. gorskega bataljona.

Slovenska vojska je sicer začela sodelovati v mednarodni misiji v Afganistanu marca lani, ko je tja poslala 18-članski kontingent s štirimi terenskimi vozili hummer in transportnim vozilom unimog. Jedro enote je sestavljalo enajst pripadnikov oddela za specialno delovanje, ki so opravljali izvidniške naloge v okolici Kabula. Avgusta lani jih je nadomestil drugi kontingent, ki je opravljal enake naloge, poleg izvidnikov iz oddela za specialno delovanje je Slovenija prispevala še sedem gasilcev, ki so bili nameščeni na kabulskem

letališču. Skupaj s poveljnikom in logistično strukturo je drugi kontingent imel 27 pripadnikov. Tretji kontingent, ki se je odpravil v Afganistan, bo do avgusta letos z isto opremo opravljal enake naloge, kot so jih pripadniki Slovenske vojske opravljali že doslej. Namesto pripadnikov oddela za specialno delovanje pa bodo tokrat izvidniške naloge okoli Kabula prvič opravljali

100-letnica slovenskega filma

V letomnjem letu bo minilo 100 let od nastanka prvega slovenskega filma. Leta 1905 je namreč dr. Karol Grossmann posnel kratek film *Odhod od mame* v Ljutomeru.

Med številnimi dogodki obhajanja stoletnice, ki bo potekalo skozi vse prihodnje leto, bo tudi slovesna akademija, ki bo potekala 5. junija. Datum akademije ni izbran naključno, saj bo prireditev na predvečer pričetka 61. kongresa mednarodnega združenja filmskih arhivov in kinotek FIAF (La Federation Internationale des Archives du Film), ki bo do 12. junija potekal v Cankarjevem domu. Kot je STA izvedela pri organizatorjih kongresa FIAF, to sta Slovenski filmski arhiv pri Arhivu

Republike Slovenije in Slovenska kinoteka, bo Ljubljana takrat gostila več kot 200 predstavnikov arhivov in kinotek z vsega sveta.

Datum uradnega začetka stoletnice slovenskega filma, pri pripravi katerega poleg arhiva in kinoteke sodeluje tudi Filmski sklad RS (FS), bo 1. marec, ko bo v Kinodvoru projekcija dokumentarnega filma o starosti slovenskega filma *Rudiju Omota* v režiji Terensa Štaderja.

Konec marca bo izšla posebna izdaja revije *Ekran*, ki bo posvečena desetim najboljšim slovenskim filmom vseh časov po izboru kritikov različnih generacij.

Sredi junija se bo na pot po Sloveniji odpravil potujoči kino, ki bo pet najboljših slovenskih filmov vseh časov predvajal občinstvu na odprtem. Začetek poti bo v Ljubljani, konec pa v Ljutomeru.

Na slovesni akademiji 5. junija bodo predstavili restavrirane filme dr. Karola Grossmanna in ob živi orkestrski glasbeni spremljavi zavrteli prvi slovenski nemi celovečerni film *V kraljestvu Zlatoroga*, ki ga je leta 1931 zrežiral Janko Ravnik.

Pod okriljem Slovenskega filmskega arhiva pri Ar-

hivu Republike Slovenije bo potekala obnova in restavracija Grossmannovih filmov *Odhod od mame*, *Sejem* v Ljutomeru in *Na domačem vrtu*; skupali bodo pridobili original ali intermediat filma *Rdeče klasje* Živojina Pavloviča in filma *Poslednja postaja* Jožeta Babiča; natisnili bodo magistrsko nalogo Tatjane Rezec Stibilj o slovenskem dokumentarnem filmu po letu 1945, ponatisnili inventar o filmih Božidarja Jakca avtorja Ivana Nemaniča, pripravljajo projekt *Film na vodi* ob Zbiljskem jezeru.

Slovenski filmski arhiv sodeluje s TV Slovenija oziroma produkcijo Pirc pri nastanku vinjet slovenskih filmov, pri projektu potujočega kina in projekcij *V kraljestvu Zlatoroga* ob slovesni akademiji, je za STA pojasnil Vladimir Sunčič in arhiva.

Čeprav so bile v Mariboru, Celju in Ljubljani prve filmske predstave na ogled že jeseni leta 1896, pa je bilo treba na prve slovenske posnetke s filmsko kamero čakati še skoraj desetletje. Leta 1905 je odvetnik in fotograf dr. Karol Grossmann v Ljutomeru posnel kratek film *Odhod od mame*, sledila sta še filma *Sejem* v Ljutomeru in *Na domačem vrtu*. Grossmann teh filmov javnosti ni prikazoval.

SLOVENSKI PEREŽI IN GONZALEZI

Med dvema milijonoma Slovencev se jih kar 11.450 piše Novak, 10.258 pa Horvat. Po pogostosti sledijo trije priimki (Kranjc, Kovačič in Zupančič), ki se pojavijo več kot pettisotkrat.

Sicer pa imamo državljani Slovenije 81.235 različnih priimkov in 38.111 različnih osebnih imen.

Ker je podatkovna baza rojstnih imen, do katere je že nekaj časa mogoč dostop prek spletne strani Statističnega urada RS (SURS), zelo obiskana, so jo zdaj razširili še s podatkovno bazo priimkov.